वात्सीत् अध्युषितवान् अनेनात्यन्तधर्म्मविजयिलस्य फलं दर्शयति वस निवास इत्यस्य रूपं वसिः संप्रसारणीति वचनादिडभावः। अस्तिसिच इतीट्। वदव्रजेत्यादिना वृद्धिः सस्यार्द्धधातुक इति तत्वं आसनमिति उपान्वध्याङ्वस इति अधिकरणस्य कर्म्मसंज्ञा। त्रीणि अम्बकानि अक्षीणि यस्येति त्र्यम्बको महादेवः तस्मादन्यं नो पास्थित न पूजितवानित्यर्थः उपपूर्व्वात्तिष्ठतेः देवपूजासंगतिकरणपथिष्वितिदेवपूजायां तङ् स्थाघोरिचेत्यादिना इत्वं किंत्वं च। ह्रस्वादंगादिति सिचोलोपः। इषून् विभ्रतीति अन्येभ्योऽपि दृश्यत इति क्विप् इषुभृतो धनुर्द्धराः सर्व्वेषां तेषां यशांसि निरास्यत् निरस्तवानित्यर्थः असाधारणीकृतास्त्वं दर्शयति। उपसर्गादस्यत्यूह्योर्वा वचनमिति वचनाद्यदा तङ् नास्ति तदा तिप् अस्यतीत्यादिनाङ्गेरङ् अस्यतेस्थुक् ॥ ३ ॥

भ० वसूनीति ॥ असौ दशरथो वसूनि धनानि व्यकारीत् दत्तवान् क इव घनवत् मेघ इव क्षत्साम्ये इति क्षत् क्षिलादव्ययत्वं तोयमिति तोयमिव तोयतुल्यानि वसूनीत्यर्थः। तोयशब्दोऽयं स्वप्राधान्यैकत्वादत्युक्तैकवचनः अनेकेषामपि वसूनामेकतुल्यतेत्याशयः क्षशविक्षेपे सौ व्रजवदेति त्रिः गोत्रान् पर्व्वतान् भिनत्तीति गोत्रभिदिन्द्रः त्रासुसित्यादिना। क्विप्। तेन सह एकमासनमध्यवात्सीत् वसौनिवासे अनिम्लात् व्रजवदेति त्रिः सत्स्यरेइति मस्य तः कर्म्मक्रिया इत्यादिना डस्य ढत्वं त्र्यम्बकात् महादेवादन्यं न उपास्थित न पूजितवान् मैत्राध्वसंङ्गाराधइति आराधनार्थे मं स्यादेर्ङिरिति णुनिषेधश्च त्रीणि अम्बकानि नेत्राणि यस्येति विग्रहः द्यौर्भूमिरापस्तिस्रोऽम्बा यस्येति भारतं। त्रयाणां लोकानामम्बः पितेत्यन्ये तिस्रोऽम्बाः शक्तयोऽस्येति केचित् अन्या